

مهربانوان مانای شاهنامه

(فعالیت ادبی - پژوهشی)

دانش آموزان مدرسه فرزندگان شهرستان نکا

به کوشش: گروه پژوهش دبیرستان فرزندگان نکا

اسامی همکاران گروه پژوهش:

رضا عبادی جامخانه، مرتضی فلاحتگر، معصومه اسفندیاری،

معصومه عالیشاهی، کبری صادقی، فاطمه اسحاقی

طاهره شبستانی، عارفه مبینی، عالمه شیخی، رقیه نادی خلیلی

۱۳۹۸

عنوان قراردادی	: شاهنامه، برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: مهربانوان مانای شاهنامه: فعالیت ادبی - پژوهشی دانش آموزان مدرسه فرزنانگان شهرستان نکا/ به کوشش گروه پژوهش دبیرستان فرزنانگان نکا؛ اسامی همکاران گروه پژوهش معصومه اسفندیاری... (و دیگران)؛ ویراستاران علمی رضا عبادی-جامخانه، مرتضی فلاحتگر.
مشخصات نشر	: نکا: جامخانه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۶ص: مصور.
شابک	: ۲۰۰۰۰ ریال: ۸-۸-۹۹۹۸۵-۹۷۸-۶۲۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: اسامی همکاران گروه پژوهش معصومه اسفندیاری، معصومه عالیشاهی، کبری صادقی، فاطمه اسحاقی، طاهره شبستانی، عارفه مبینی، عالمه شیخی، رقیه نادى خلیلی، آذر مومنچی، خدیجه نوروزی.
عنوان دیگر	: فعالیت ادبی - پژوهشی دانش آموزان مدرسه فرزنانگان شهرستان نکا.
موضوع	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۴۱۶ ق. شاهنامه -- شخصیت‌ها -- زنان
موضوع	: Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh -- Characters -- Women
موضوع	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۴۱۶ ق. شاهنامه -- نقد و تفسیر
موضوع	: Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh -- Criticism and interpretation
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۴ ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- ۱۰th century -- History and criticism
موضوع	: شاگردان -- ایران -- نکا -- آثار و نوشته‌های فارسی
موضوع	: School prose, Persian -- Iran -- Neka
موضوع	: زنان در ادبیات
موضوع	: Women in literature
شناسه افزوده	: اسفندیاری کلایی، معصومه، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده	: عبادی جامخانه، رضا، ۱۳۵۳ -، ویراستار
شناسه افزوده	: فلاحتگر، مرتضی، ۱۳۵۲ -، ویراستار
شناسه افزوده	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۴۱۶ ق. شاهنامه. برگزیده. شرح
شناسه افزوده	: دبیرستان فرزنانگان (نکا)
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۸ م/ ۴۴۹۶ PIR
رده بندی دیویی	: ۲۱/۱۸۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۸۹۱۳۴

نام کتاب: مهربانوان مانای شاهنامه

(فعالیت ادبی - پژوهشی دانش آموزان مدرسه فرزنانگان شهرستان نکا)

به کوشش: رضا عبادی جامخانه، مرتضی فلاحتگر، معصومه اسفندیاری، معصومه عالیشاهی، کبری صادقی،

فاطمه اسحاقی، طاهره شبستانی، عارفه مبینی، عالمه شیخی، رقیه نادى خلیلی، آذر مومنچی، خدیجه نوروزی

نشر: جامخانه

ویراستاران علمی: رضا عبادی جامخانه، مرتضی فلاحتگر

صفحه آرا و طراح جلد: آسیه بنائیان

نوبت چاپ و سال چاپ: اول - ۱۳۹۸

چاپ و صحافی: پارت

شابک: ۸-۸-۹۹۹۸۵-۹۷۸-۶۲۲

کلیه حقوق این کتاب برای ناشر محفوظ است.

jamkhaneh.publish.۹۷@gmail.com

تلفن: ۰۱۱۳۴۷۸۵۷۲ - ۰۹۱۲۵۲۲۷۱۹

آدرس: مازندران. نکا. خیابان انقلاب. پاساژ بزرگ. کد پستی ۴۸۴۱۸۶۴۸۷۷

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۲۷	فردوسی کیست؟
۲۸	محتوا و بخش بندی
۲۸	بخش اسطوره ای
۳۰	ظلم ستیزی در شاهنامه (قیام کاوه)
۴۰	بخش پهلوانی
۴۴	بخش تاریخی
۴۶	ساختار شاهنامه فردوسی
۴۹	زنان مشهور شاهنامه
۱۰۱	نقش آفرینی زنان در داستان سیاوش
۱۱۲	پاکدامنی در شاهنامه فردوسی
۱۲۵	نگاهی به داستان فرود و جریره
۱۳۰	نقش آفرینی زنان در شاهنامه
۱۴۹	داستان بیژن و منیژه
۱۶۵	منابع

پیشگفتار

سلام، سلامی به گرمای اشتیاق سی و اندی ساله‌ی فردوسی که با رنجی دراز و فراوان این کاخ بدون گزند را برای ما پی ریخت. کاخی که پس از هزاران سال تازش باد و باران و تگرگ تازی و ترک همواره درست و سرافراز برای ما به یادگار مانده است. درودی به وسعت مرزی که تیر آرش برای ما رقم زد. زمانی که قوم و ملت ایران در هزاره‌ی گم شده‌ی تاریخ می‌زیسته اند، سخن‌شناسی آگاه و دانا، رموز نجات هویت ایرانی را گرد هم آورده و برای آیندگان به یادگار گذارده است. ابوالقاسم فروسی را درود می‌فرستیم که شاهنامه، دریای حکمت، معرفت و درس زندگی را نزد مردم سرزمین خود که نزد همه‌ی گیتی به ارث گذاشته است. اگر چه شاهنامه یک اثر حماسی است و انتظار می‌رود که نقش زنان در آن حائز اهمیت نباشد اما در شاهنامه، زن شبی گذرا نیست بلکه چرخ داستان را به گردش درمی‌آورد و گاه نیز خود زمینه‌ساز حماسه است و عامل اصلی رویدادها. در بیش‌تر داستان‌های شاهنامه سزاوارترین سخنان را از زبان مادران، همسران و دختران پهلوانان می‌شنویم. زنان شاهنامه سخن به سزا می‌گویند چرا که خردمندند و آزاداندیش. زنان را در شاهنامه نمی‌توان از یکدیگر برتری داد. آنها هر کدام در جای خود به عنوان همسر، مادر، دختر و جنگنده‌های صحنه‌های نبرد بهترین نقش خود را ایفا کرده‌اند. فرانک مادر فریدون را می‌توان سر لوحه‌ی مادران شاهنامه در نظر گرفت که با حس مادرانه‌ی خود، خود را به آب و آتش زده تا فرزند خود را از گزند ضحاک به دور دارد. به عنوان رزمنده گردآفرید و گردیه نشان دادند زنان نیز مانند مردان توانایی‌هایی دارند که نمی‌توان چشم را از آنان پوشاند. تهمینه و رودابه همسرانی وفادار به عهد بودند که در بیش‌تر داستان‌های شاهنامه نقش اساسی را ایفا کردند. با آنکه پادشاهی نقشی مردانه است ولی زنانی همچون همای چهرزاد، قیدافه، پوران دخت و آذرمیدخت آن را به بهترین نحو و حتی در بعضی موارد از پدران و شوهران و پسران خود بهتر و برتر اجرا

کرده اند . مثال آن را می توان همای چهرزاد زد که حتی فردوسی نیز او را در بعضی
 خصایص بالاتر از پدر می داند :

به عدل و به داد از پدر درگذشت
 همه گیتی از دادش آباد گشت

شخصیت زنان شاهنامه فراز و نشیب های فراوانی دارد . به طور کلی زنان در داستان های
 شاهنامه دارای شخصیت و منش و رفتار خوب و مثبتی هستند که کمتر با زنان بدخو و
 کزرفزار رو به رو می شویم. و حالا این شما و این هم روایت زنان شاهنامه از دانش آموزان
 محقق و مهربانان فرهیخته مدرسه فرزاتگان نکا.

www.ketab.ir